



CRITERIADOCUMENT TASSEN en BEKERS

1. Bereik

Mogelijke recipiënten voor de verdeling van drank bij grootverbruikers (kantoren, scholen, evenementen): tassen, glazen, herbruikbare bekers of wegwerpbekers.

2. Hét voornaamste milieucriterium: herbruikbaar of niet herbruikbaar

Ook bij de keuze van de recipiënten vormt de Ladder van Lansink de leidraad. Hergebruik bespaart grondstoffen en energie en zorgt voor minder afval. Enkel indien er levenscyclusanalyses zijn die voor bepaalde dranken of voor bepaalde situaties het tegendeel aantonen kan deze rangorde worden herbekeken. Een aantal studies die dit thema als onderwerp hebben, zijn de volgende:

* Studie OVAM ivm bekers op evenementen.

In 2006 liet de OVAM een onderzoek uitvoeren naar wat de beste alternatieven zijn voor **bekers op evenementen**¹. Hierbij werd de herbruikbare doorzichtige polycarbonaatbeker vergeleken met doorzichtige wegwerpalternatieven: PP, PLA of de kartonnen beker gecoat uit PE. In de studie wordt een onderscheid gemaakt tussen twee types van evenementen: kleine indoor-evenementen (tussen 2000 en 5000 bezoekers) en grote outdoor-evenementen (>30.000).

De studie bevestigt dat het gebruik van **herbruikbare bekers** op kleine evenementen **milieuvriendelijker** is dan niet-herbruikbare bekers. Bij grote outdoor-evenementen (>30.000) is de milieu-impact van de herbruikbare beker en de 3 soorten wegwerpbekers gelijk².

* In november 2007 publiceerde TNO zijn onderzoek naar het meest milieuvriendelijke recipiënt voor de verdeling van koffie op kantoor. Dit onderzoek gebeurde in opdracht van de Stichting Disposals Benelux. De hoofdconclusie van de studie is dat **de wijze waarop de individuele gebruiker de meermalige of eenmalige systemen gebruikt direct bepalend is voor de score van het totale drinksysteem**. Voor de herbruikbare bekers is het reinigen zeer sterk bepalend voor de milieubelasting.³ Een energie onefficiënte reiniging kan ervoor zorgen dat de milieu-impact van niet-herbruikbare bekers zelf lager licht dan deze van herbruikbare tassen.

In een reactie op 6 juni 2008 stelt **Milieuentraal** dat een plastic wegwerpbeker niet persé beter is voor het milieu dan een afwasbare tas. De gevolgen voor het milieu van beide soorten bekers kunnen zo laag mogelijk worden gehouden door ze **op de goede manier te gebruiken**. Zo zijn er heel wat mogelijkheden om de milieu-impact van het afwassen van een herbruikbare beker naar beneden te halen:

- afwassen op het einde van de dag
- met een energiezuinige vaatwasser, of alle tassen samen (niet iedere tas afzonderlijk onder warm stromend water)
- met milieuvriendelijk afwasmiddel

¹ Spirinckx, 2006

² Spirinckx, 2006, p. 85

³ Ligthart, 2006

Om een afweging te maken tussen herbruikbare bekens en wegwerpbekers op het kantoor moeten de gewoonten en de mogelijkheden op kantoor worden onderzocht. Eventueel kunnen deze eerst aangepast worden.

Indien men omwille van omstandigheden toch **wegwerpbekers** wenst te gebruiken, moet men zich vanuit milieuoogpunt bij de keuze van het soort wegwerpbeker de volgende vragen stellen:

1. Is de grondstof van de beker hernieuwbaar?

Vanuit milieuoogpunt geven we de voorkeur aan hernieuwbare grondstoffen boven niet-hernieuwbare grondstoffen. Deze grondstoffen zijn onuitputtelijk bij goed beheer.

Voorbeelden van vaak gebruikte hernieuwbare grondstoffen voor bekens zijn cellulose (afkomstig van houtvezels), polylactide (PLA) (afkomstig van maïs, wortels, ...), ... Voorbeelden van vaak gebruikte niet-hernieuwbare grondstoffen zijn plasticsoorten op basis van petroleum of afgeleide producten.

2. Wordt de grondstof goed beheerd?

Een grondstof is pas milieuverantwoord als ze ook goed beheerd wordt.

Daarom zijn er bij PLA heel wat bedenkingen te maken. De huidige PLA wordt gemaakt van maïs. Dat is weliswaar een hernieuwbare grondstof, maar voorlopig bevindt de enige productie-eenheid van PLA zich in de Verenigde Staten waar maïs hoofdzakelijk geteeld wordt met genetisch gemanipuleerde planten. Maïs is bovendien een voedingsproduct en het gebruik ervan voor andere doeleinden dan voedsel jaagt de maïsprijzen de hoogte in. Het gebruik van voedsel voor de productie van een wegwerpproduct roept ook nog ethische vragen op.⁴

Een voorbeeld van een internationaal erkend keurmerk van goed bosbeheer is FSC. Een **FSC-keurmerk** garandeert dat de cellulosevezel afkomstig is uit een duurzaam beheerd bos of plantage.⁵

3. De rangorde

BASIS

De Europese overheid adviseert met de GPP Product Sheet Catering en Food:

“Ter beperking van de afvalproductie moeten levensmiddelen en dranken worden geserveerd met herbruikbaar bestek, glaswerk, servies en tafellinnen of bestek, servies of ander cateringgerei op basis van hernieuwbare grondstoffen.”

BASIS+

	Wegwerprecipiënten waarvan de grondstof
√	van hernieuwbare oorsprong is
√	een certificaat van goed beheer heeft

Dit vertaalt zich naar de volgende concrete producten die momenteel op de markt te vinden zijn: FSC papieren beker met biocoating

We sluiten de mogelijkheden niet uit dat er in de toekomst nog alternatieven zullen worden ontwikkeld die aan de voorwaarden voldoen.

TOPNIVEAU

Herbruikbare glazen, tassen en bekens.

4. Tips voor gebruikers

⁴ ‘Bioplastic PLA geen zegen voor het milieu’, beleidsbabbel 7 mei 2008, www.bbly.be

⁵ www.fsc.be

- Bij stenen tassen, koppen en schotels heeft vooral het afwassen gevolgen voor het milieu. Het meest milieuvriendelijk is het om de bekertjes in een volgeladen, energiezuinige vaatwasser af te wassen. In een afwasteiltje met de hand en met milieusparend afwasmiddel kan ook. Afwassen onder de warme kraan die continu stroomt, verdubbelt de milieugevolgen in vergelijking met afwassen in een volgeladen energiezuinige afwasmachine.⁶
- Voor plastic wegwerpbekertjes geldt dat ze vooral veel grondstoffen kosten en afval veroorzaken. Wegwerpbekertjes kunnen na gebruik het beste selectief worden ingezameld zodat het plastic opnieuw gebruikt kan worden.⁷

5. Bronnen

Debrabandere, Kristof (2008), *Bioplastic PLA geen zegen voor het milieu*. [Online]. Brussel: Bond Beter Leefmilieu. <http://www.bblv.be> (geraadpleegd op 26/05/09).

De Waart, Sytske (2008), *Koffiebeker op kantoor: mok of wegwerpbekertje?* [Online]. Utrecht: Milieu Centraal. <http://www.milieucentraal.nl> (geraadpleegd op 26/05/09).

European Commission (2008), *Catering & Food: Green Public procurement Product Sheet* [Online]. In: GPP Training Toolkit, module 3: Purchasing Recommendations. Brussel: European Commission. <http://ec.europa.eu/environment/gpp> (geraadpleegd op 26/05/09).

Ligthart, T.N ; Ansems, A.M.M. (2006), *Eenmalige Bekers dan wel méérmalige (koffie) drinksystemen: een milieuvergelijking* [Online]. TNO-rapport. Apeldoorn: TNO. <http://www.tno.nl> (geraadpleegd op 26/05/09).

Sarlee, Willy (2006), *Bekers op evenementen* [Online]. Dossier. Mechelen: OVAM. <http://www.ovam.be> (geraadpleegd op 26/05/09).

Stichting Disposables Benelux (2008) *Bekerrecycling, daar krijg je meer voor terug!* [Online]. Baarn, www.bekerrecycling.nl (geraadpleegd op 26/05/09).

⁶ De Waart (2008)

⁷ Stichting Disposables Benelux (2008)